

Familie- og kulturkomiteen
Stortinget

Via email: familie-kultur@Stortinget.no

Oslo 02.05.2019

Innspill ad representantforslag 84 S (2018-2019) om en kvalitetsreform for det kommunale barnevernet

Norsk Fosterhjemsforening viser til ovennevnte representantforslag.

Foreningen hadde dessverre ikke anledning til å møte på høringen, og kommer her i stedet med følgende høringsinnspill:

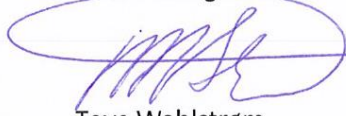
- Den kvalitetsreformen som her foreslås, må ivareta fosterhjemmene. Det er i hovedsak fosterhjem som utøver omsorgen for de barna staten plasserer utenfor hjemmet. Mange fosterbarn bor i fosterhjem hele oppveksten. Ivaretagelse av fosterhjems behov er å ivareta fosterbarnet. Mange fosterhjem opplever i dag store mangler ved den offentlige oppfølgingen, og liten forutsigbarhet i økonomiske rammevilkår. Det er lite spesialisert faglig veiledning.
- Når det offentlige ønsker å forbedre fosterhjemsområdet, må man ta utgangspunkt i hva fosterhjem trenger, og legge stor vekt på å få med denne brukerstemmen. Det er fosterhjemmet som står i omsorgsopdraget 24/7. Foreningen opplever ikke at fosterhjemsstemmen er ønsket eller tillegges tilstrekkelig vekt. I Fosterhjemsutvalget fikk foreningen ikke lov til å være representert gjennom/fra ansatte eller tillitsvalgte i foreningen, til tross for at vi representerer nærmere 4000 fosterfamilier. Den daglige virkelighet mange fosterhjem står i, er lite kjent for myndighetene. Dermed løser man heller ikke utfordringene på området. Det høye antall ikke planlagte flyttinger og vansker med rekruttering er tydelige tegn på vanskene på området.
- Når reformer lages som gjelder fosterhjem må man ta utgangspunkt i den særdeles krevende hverdag mange fosterfamilier opplever i det stadig flere barn med store komplekse behov plasseres i vanlige familier. Disse ble tidligere plassert på institusjon eller i statlige familiehjem. Nå skal de få omsorg hos vanlige familier, som ikke har noen trygghet og forutsigbarhet for at stat og kommune ivaretar dem med forutsigbare og tilstrekkelige rammevilkår. En fosterhjemsfamilie er ikke en vanlig familie. Kommuneøkonomien blir hardt presset i årene fremover, med mange svake gruppers behov som stilles opp mot hverandre. En forsvarlig fosterhjemsomsorg må stille økonomiske garantier for at fosterbarn og fosterhjem ikke blir salderingspost.

- I offentlige utredninger om fosterhjem uttrykkes en ønsket dreining fra økonomiske virkemidler over til faglige virkemidler, men dette er ikke forankret i hva fosterhjem trenger. Foreningen understreker at så vel økonomiske som faglige virkemidler må settes inn etter behov og ikke gjøres avhengig av hverandre. Det offentlige legger uten videre til grunn at dagens utvikling med økende bruk av frikjøp ikke nødvendigvis samsvarer med behovet til fosterbarn og fosterhjem? Foreningen kan ikke se at denne påstanden er evidensbasert. Vi anser tvert imot utviklingen med økt bruk av frikjøp som uttrykk for forskyvning av tiltakskjeden innen barnevernet, hvor institusjoner nedbygges og dermed økende press på plassering av barn med stadig mer komplekse behov i fosterhjem i statlige familiehjem og i ordinære kommunale hjem. Når også det offentlige legger opp til begrensning av bruk av statlige familiehjem sier det seg selv at vanlige fosterhjem utsettes for store utfordringer. Når man dertil legger opp til en innstramning av økonomiske virkemidler med en dreining over til faglige virkemidler, går fosterhjem en usikker fremtid i møte. Er det til barnets beste? Norsk Fosterhjemsforening er meget bekymret for konsekvensene for fosterhjemmene av forestående reformer.
- **Norsk Fosterhjemsforening ber om at den planlagte avvikling av refusjonsordningen avlyses eller utsettes til man har garanti for at den ikke vil ramme fosterbarn og fosterhjem.** Avviklingen gjør at kommunene ikke lenger vil få økonomisk bistand av staten for å medfinansiere forsterkningstiltak av fosterhjem. Dette medfører en stor risiko for at fosterbarn og fosterhjem ikke får de rammevilkår de trenger. Vi anser dette som uforsvarlig, og en nedbygging av fosterhjemsomsorgen i stedet for en oppbygging. Dette er ikke å ivareta hensynet til barnets beste.
- Hverken barn i fosterhjem eller fosterforeldre har i dag noen særlig rettssikkerhet. Barnevernstjenesten kan i dag bestemme at et fosterbarn skal flyttes ut av fosterhjemmet mot fosterhjemmets vilje, og uten at denne særdeles viktige forvaltningsavgjørelsen er gjenstand for automatisk overprøving av Fylkesnemnda. Mange fosterforeldre blir redd for å ta opp forhold de trenger hjelp til, av frykt for at barnevernstjenesten anser at de ikke mestrer oppgaven, og dermed bare vedtar å flytte barnet. Flere fosterforeldre opplever at man i forhandling om nødvendige økonomiske rammevilkår får beskjed om at barnet vil bli flyttet om man ikke gir seg på sitt krav. Det å plassere et barn inn i et fosterhjem er en stor avgjørelse. Enhver flytting et fosterbarn utsettes for, kan forverre barnets utviklingsmulighet. Barnet selv har liten mulighet til å ivareta sin situasjon. Fosterforeldre har i dag en begrenset og sterk skjønnsmessig/ lite forutsigbar klageadgang. **Norsk Fosterhjemsforening ber derfor om at alle flyttinger fra fosterhjem overprøves av fylkesnemnda.**
- Fosterforeldre bør få rett til å påklage offentlige avgjørelser som gjelder fosterbarnet. Hvem skal ivareta barnets rettssikkerhet i saker der man anser at offentlige avgjørelser /barneverntjenestens avgjørelser ikke er best for barnet? Mange avgjørelser kan være påvirket av hensyn til stram kommuneøkonomi, og ikke barnets beste. Fosterbarn, som er ytterst sårbare, har ofte ingen som kan kjemper deres sak, i de tilfeller offentlige avgjørelser lider av saksbehandlingsfeil, urimelig skjønnsutøvelse mm. Barnets foreldre eller barnet selv, kan vanligvis ikke ivareta ansvaret for å ivareta barnets ve og vel i tilfeller hvor omsorgen er overtatt av det offentlige.
- Innen barnevernet bør det fastsettes en bemanningsnorm som gjør at fosterforeldre får den oppfølgingen de trenger. I dag er det mange som opplever stort gjennomtrekk av saksbehandlere, som også kan være vanskelig å få tak i fordi de har alt for mye å gjøre.

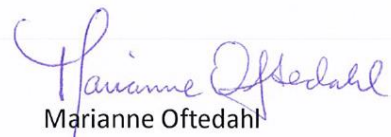
- Grundig utredning av alle barn før plassering bør lovfestes. Det er avgjørende for om barnet plasseres i riktig type tiltak: hvilke barn skal på institusjon, hvilke skal til statlige familiehjem, og hvilke i ordinære fosterhjem? Kriteriene for dette må angis slik at barna får forsvarlig oppfølging og behandling. I dag plasseres som nevnt barn med store utfordringer i vanlige fosterhjem, som har en problematikk slik at de burde vært i andre typer tiltak.
- Mange fosterforeldre opplever å miste sitt arbeidsforhold utenfor hjemmet når de av hensyn til barnet må være frikjøpt over lengre tid. Etter arbeidsmiljøloven har man begrenset rett til ulønnet permisjon. Når tiden med rett til permisjon er over og det fortsatt er behov for frikjøp står fosterforeldre i valget mellom å si opp sin jobb utenfor hjemmet, eller å si opp fosterhjemskontrakten med konsekvens at barnet må flytte. Dette er et alvorlig dilemma. De fleste vi kjenner til velger å si opp sin jobb utenfor hjemmet, men får da en meget utrygg og lite forutsigbar økonomisk situasjon uten vern. Enkelte opplever at barnevernstjenesten kun fra måned til måned forlenger frikjøpet. Vi anmoder om at man finner trygge økonomiske og forutsigbare ordninger for fosterforeldre som tar på seg omsorgsansvaret for våre mest sårbare barn, og som dermed faller ut av arbeidslivet.

For Norsk Fosterhjemsforening

Med vennlig hilsen

Tove Wahlstrøm
Generalsekretær

Marianne Oftedal
Advokat og nestleder